

Klimahandleplan 2026-2030

Sociale Forhold og Beskæftigelse

SOCIALE FORHOLD
OG BESKÆFTIGELSE
Aarhus Kommune

En del af
løsningen

INDHOLD

Vision - 3

- Vores tilgang til grøn omstilling - 3

Baggrund - 4

- Sådan er klimahandleplanen blevet til - 4

Overblik - Reduktionsstien - 5

Overblik - Indsatsområder - 6

Organisering og styring af klimaindsatsen - 7

Indsatsområder

- Indsatsområde 1 - Transport - 8
- Indsatsområde 2 - Fødevarer - 9
- Indsatsområde 3 - Nøjsomt forbrug - 11
- Indsatsområde 4 - IT og digitalisering - 13

Aarhus Kommune går forrest i arbejdet med at reducere kommunens forbrugsbaserede klimaaftryk. Kommunen har sat et ambitiøst mål om at reducere de forbrugsbaserede udledninger med 50 % ift. 2022-niveuaet inden udgangen af 2035.

Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse spiller en central rolle i kommunens samlede klimaindsats. Som en stor driftsorganisation har Sociale Forhold og Beskæftigelse et betydeligt forbrug og dermed et væsentligt klimaaftryk.

Det betyder også, at de valg, vi træffer for klimahandling i Sociale Forhold og Beskæftigelse, har betydning for nogle af de mest udsatte borgere i kommunen. Derfor er vi forpligtet til at prioritere fornuftige klimatiltag, som ikke svækker borgernes livskvalitet. Vi er allerede nået langt med at reducere vores udledning. Med klimahandleplanen bygger vi videre på de erfaringer og indsatser, der er opnået gennem Klimaplan 2024–2026.

VORES TILGANG TIL GRØN OMSTILLING

Sociale Forhold og Beskæftigelse arbejder med denne plan for at opnå et lavere klimaaftryk af vores adfærd og forbrug. Den grønne omstilling ses som en social- og beskæftigelsesmæssig mulighed for at styrke borgernes sundhed, handlekraft og deltagelse i fællesskaber. På den måde bliver hensynet til klimaet en mulighed for aktiv medskabelse og en styrkelse af borgernes livsmestring. Arbejdet med at reducere vores klimaaftryk sker ved, at vi både vægter det frie valg for borgere og medarbejdere samt det ansvar, vi står med som kommune. Det sker ved at bygge indsatsen på sund fornuft.

Sociale Forhold og Beskæftigelses mål er at bidrage til kommunens reduktionsmål gennem et mere cirkulært, ansvarligt og nøjsomt forbrug og ved at anvende klimavenlige transportformer og fødevarer. Det skal ske med respekt for borgere og medarbejdere og bidrage positivt til kontakten mellem medarbejdere og borgere. Ligeledes er vores samarbejde med virksomheder afgørende for, at vi kan skabe fornuftige og effektive CO₂e-reducerende løsninger. Det skal blandt andet ske gennem markedsdialoger og samarbejde med virksomheder om konkrete løsninger.

BAGGRUND

Byrådet vedtog i juni 2025 en ny klimaplan for 2025-2030. Tidligere klimaplaner har fokuseret på den udledning, der sker indenfor kommunegrænsen, og som vi er direkte ansvarlig for. Nu skrues der op for ambitionerne – vi skal tage ansvar for alle vores udledninger, uanset hvor i verden de finder sted.¹

På den baggrund vedtog Byrådet en bunden reduktionsmålsætning for de forbrugsbaserede udledninger på 100.000 tons inden 2030 og yderligere 38.500 tons fra 2030-2035. Samlet set svarer det til, at kommunens CO₂e -udledning reduceres med 50 % ift. 2022-niveauet. Det kræver en stor indsats at nå dertil – vi skal forbruge mindre, vælge produkter med længere levetid og tænke mere i genbrug og cirkulære løsninger. Samtidig skal vi stille tydeligere krav til vores leverandører og samarbejdspartnere, så vi i fællesskab kan bevæge os i en grønnere retning.

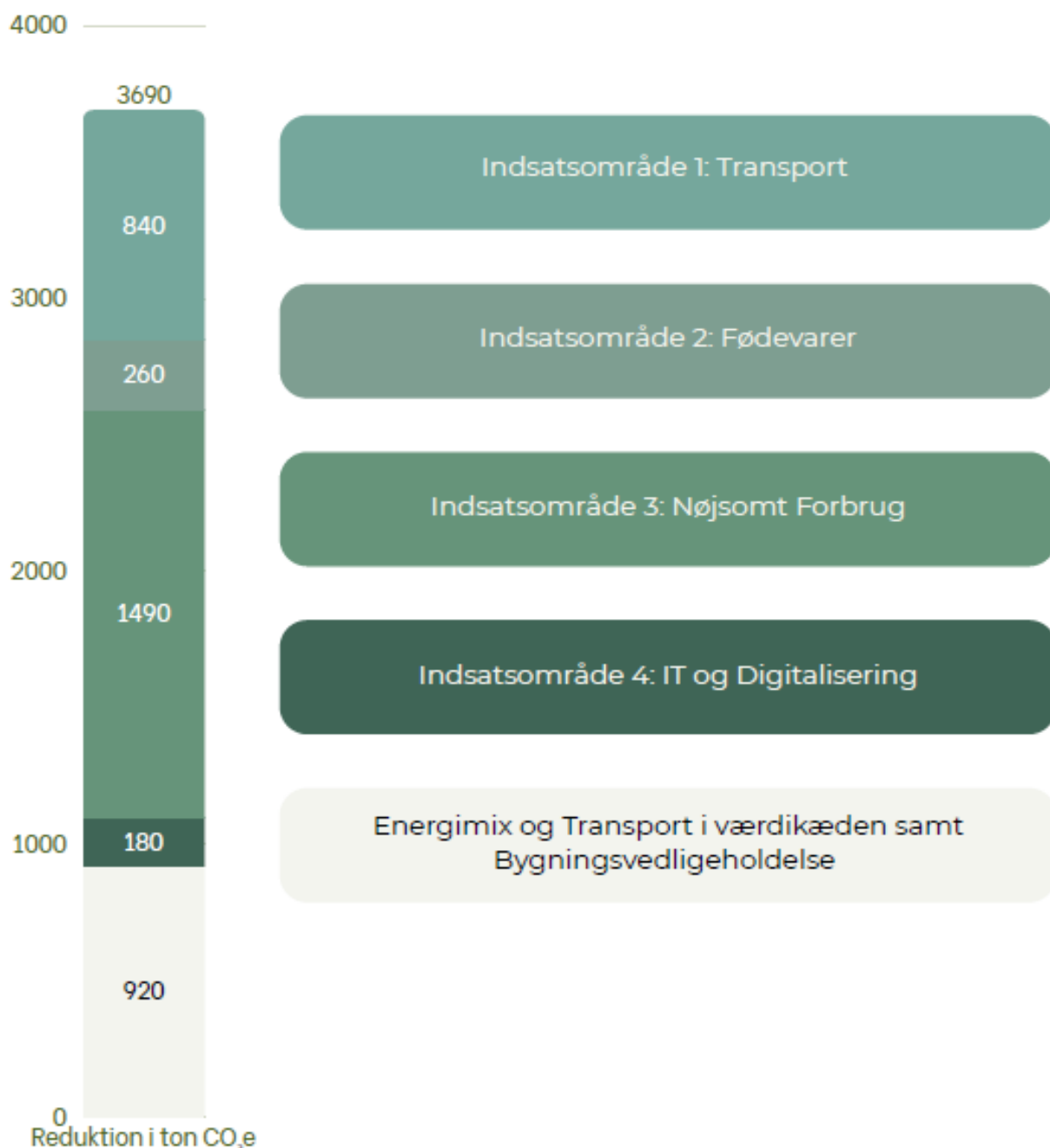
SÅDAN ER KLIMAHANDLEPLANEN BLEVET TIL

På baggrund af data fra kommunens klimaregnskab, IT-systemet Konsido Klima og andre datakilder har Borgmesterens Afdeling udarbejdet individuelle reduktionsmålsætninger og reduktionsstier for hver magistratsafdeling. På den baggrund har Sociale Forhold og Beskæftigelse vurderet, hvilke indsatsområder der tilsammen vil skabe grobund for at realisere målsætningen.

Sociale Forhold og Beskæftigelses klimahandleplan synliggør og prioriterer, hvordan vi vil realisere denne målsætning. Klimahandleplanen er ikke blot et dokument, men resultatet af en fælles og datadrevet proces, som viser vejen mod en mere bæredygtig hverdag. Sociale Forhold og Beskæftigelses klimahandleplan 2026-2030 er godkendt af direktionen og rådmanden i marts 2026.

OVERBLIK: REDUKTIONSSTIEN

Reduktionsstien nedenfor illustrerer på overordnet niveau, hvor Sociale Forhold og Beskæftigelse forventer at realisere reduktioner. Sociale Forhold og Beskæftigelses egen klimaindsats estimeres i 2030 at bidrage til det samlede reduktionsmål med 2.940 tons CO₂e svarende til 20 % af Sociale Forhold og Beskæftigelses forbrugsudledninger i 2024¹. Sociale Forhold og Beskæftigelse vil fokusere på følgende indsatsområder: Transport, Fødevarer, Nøjsomt forbrug og IT og Digitalisering.

1) Udover den reduktion, som Sociale Forhold og Beskæftigelse selv står for, så forventes en del reduktion at blive opnået gennem generel samfundsudvikling og vores indkøb og udbudsprocesser, fx øget andel af vedvarende energi i værdikæden på varer vi forbruger: 360 tons CO₂e og fossilfri transport i værdikæden: 420 tons CO₂e. Reduktion i relation til bygningsvedligehold er estimeret til 140 tons CO₂e og afhængig af samarbejde med Aarhus Ejendomme. Sociale Forhold og Beskæftigelse bidrager således både via egne indsatser, gennem samspil med Aarhus Ejendomme og Indkøb og Udbud i Borgermesterens Afdeling og i kraft af den generelle samfundsudvikling. Det samlede reduktionsmål er derfor 3690 tons CO₂e.

OVERBLIK INDSATSOMRÅDER

Klimaplan 2025 - 2030

MSB's Klimahandleplan

TRANSPORT

Mål: 840 ton CO₂e
Nedbringe CO₂e fra transport ved at fremme grøn mobilitet

Indsatser
Indtænke grønne krav ifm. nye indkøbsaftaler

Udskifte de resterende fossildrevne køretøjer til emissionsfri

Understøtte medarbejdernes overgang til grønnere transport i arbejdstiden

FØDEVARER

Mål: 260 ton CO₂e
At leve op til målene for klimaforholdstal i Aarhus Kommune

At leve op til målene i God mad til Aarhus

Indsatser

Styrkelse af kompetencer for madprofessionelle gennem lokale netværk

Inspirerer til grønne indkøb og madvaner med mindre CO₂e-aftryk

NØJSOMT FORBRUG

Mål: 1490 ton CO₂e
Nedbringe CO₂e fra forbrug gennem skærpede krav til indkøb, forlængelse af levetid og øget genbrug

Indsatser
At stille krav om indkøb og udbud, der reducerer vores udledning

At anvende cirkulære løsninger, der forlænger produkternes levetid

Forbruge mindre og reducere spild

Inspirere til genbrug

IT OG DIGITALISERING

Mål: 180 ton CO₂e
Nedbringe CO₂e udledningen fra datacentre og forlænge levetiden af hardware

Indsatser
Forlænge IT-udstyrs levetid gennem skadesforebyggelse, vedligehold og genbrug

Sikre relevant brug af AI og andre energitunge tjenester

Software optimering og grønt energimix ved lagring

DATA, VIDEN OG KOMMUNIKATION

ORGANISERING OG STYRING AF KLIMAINDSATSEN

Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB) har gennem flere målrettede indsatser omsat vores tidligere klimaplan til handling. Vi har skabt dokumenterbar CO₂e-reduktion og interesse for den grønne omstilling i MSB.

Konkret har vi omstillet størstedelen af vores flåde af fossiledrevne personbiler til emissionsfri køretøjer (el), og vi har reduceret CO₂e-udledningen fra fødevarer med 24 % fra 2019 til 2025. Vi har understøttet medarbejdere i at cykle i arbejdstiden, der er indkøbt specialecykler, og der er investeret i cykeludstyr som regntøj og skobeskyttere. MSB har desuden deltaget i den årlige klimahandledag.

I MSB vil vi gradvist udskifte den sidste del af vores flåde til emissionsfri drivmidler, vi vil gøre det attraktivt at cykle, gøre det nemt at lave klimavenlig mad, som borgerne sætter pris på, og styrke det lokale engagement i klimavenlig adfærd og forbrug. Vi vil tilstræbe smidige løsninger uden store administrative byrder – i balance med vores kerneopgaver.

Social- og beskæftigelsesområdet har været præget af flere samtidige reformer og stigende udgifter på det specialiserede socialområde. Forandringerne har betydning for den fremtidige organisering og opgaveløsning i MSB. I MSB vil vi derfor sikre stabilitet om klimaarbejdet, mens organisationen er under omorganisering. Det gør vi ved at inspirere til lokale initiativer og drage læring af andre magistratsafdelinger, der har flere års erfaring med indsatser mod fx madspildsreduktion, engangsservice eller genbrug. Det sker med ønsket om at opnå mest mulig CO₂e-reduktion for færrest mulige ressourcer og med et stærkt hensyn til vores kerneopgave.

Når MSB's fremtidige organisering er faldet på plads, vil vi skabe en struktur og organisering for klimaarbejdet, som kan understøtte den vigtige klimaopgave.

INDSAT SOMRÅDE 1 - TRANSPORT

Indsatsområdet *Transport* dækker medarbejdertransport, anvendelse af fossile drivmidler i transport og indkøbt transport. Det gælder bl.a. besøg hos virksomheder, kørsel til og fra aktivitetstilbud, flytning, medarbejdertransport til mestringsvejledning, besøg hos plejefamilier i hele landet, mødeaktivitet samt varelevering og tjenesteydelser.

I MSB vil vi gradvist og med sund fornuft udskifte den sidste del af vores flåde, understøtte grønnere medarbejdertransport ved at vejlede medarbejdere i at finde alternativer til særligt CO₂e-tunge transportformer og anvende cykler – uden at det går på kompromis med mødet med borgeren og vores kerneopgave. Derudover skal der gennem udbudsprocesser sikres mere grøn transport af borgere og varer, ligesom innovativ markedsudvikling vil bidrage til den grønnere transport i MSB.

MÅL

På transportområdet vil MSB samlet hente 840 ton CO₂e inden 2030 ift. 2024-niveauet. Det skal ske ved at reducere klimaaftrykket fra transport ved at fremme grøn mobilitet, reducere udledninger fra indkøbt transport, herunder specialkørsler, understøtte grøn medarbejdertransport og udfase de sidste fossile køretøjer i MSB.

INDSATSER

- **Emissionsfrie drivmidler**
 - Med sund fornuft vil vi gradvist udskifte de resterende fossildrevne køretøjer i vores flåde til emissionsfrie i dialog med brugere
- **Indkøbt transport (varelevering og tjenesteydelser)**
 - Indtænke grønne krav ifm. nye indkøbsaftaler
- **Taxakørsel**
 - Analysere og omlægge taxakørsels til mere klimavenlige alternativer
- **Grøn Medarbejdertransport**
 - Understøtte medarbejdernes overgang til grønnere transport i arbejdstiden

SAMARBEJDE

MSB vil samarbejde med virksomheder og Indkøb & Udbud i Borgmesterens Afdeling om krav og vilkår, der reducerer klimaaftrykket i kommende udbud. MSB vil invitere til dialog og samarbejde om nemmere og mere fleksibel adgang til at bruge offentlig transport og cykler fra MSB's cykelværksted i arbejdstiden. Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø inviteres også til samarbejde om nem adgang til ladestandere, cykelskure og lign.

OPFØLGNING

Der sendes halvårligt en opfølgning på udledningen fra transport i MSB til relevante forvaltninger.

INDSATSOMRÅDE 2 - FØDEVARER

Indsatsområdet *Fødevarer* dækker mad og måltider, som er grundlæggende for mennesker. Pårørende og borgere i MSB fortæller, at madlavning er duft, samvær, deltagelse, tryghed og hverdagens rytme. Undersøgelser viser, at madspildet i Danmark er for stort¹. Måltider med gode næringsstoffer kan være med til at støtte borgere i at kunne leve handlekraftige liv, samtidig med at vores klimaaftryk reduceres.

MSB har været en del af Klimapolitisk Fødevarestrategi fra 2019-2025 og har sænket CO₂e-udledningen fra fødevareindkøb med en fjerdedel. Bosteder og kantiner mv. kan følge deres individuelle CO₂e-aftryk via datarapporten MADTAL, og MSB har opstartet et netværksforum og tilbudt kurser og events om mad og måltider. På den måde har vi understøttet lokale initiativer i mødet med borgerne, der reducerer klimaaftrykket på fødevarer. Det sker samtidig med, at vi vægter individuelle kosthensyn og præferencer.

MÅL

En videreførelse af Klimapolitisk Fødevarestrategi forventes at hente 2.300 ton CO₂e, og deraf skal MSB hente 260 ton CO₂e. Der tages hensyn til, at MSB's institutioner har forskellige muligheder for at løfte klimamål.

INDSATSER

- **Aarhus Kommunes fødevarestrategi "God Mad til Aarhus"**
 - Med afsæt i strategien vil vi skabe grobund for lokale initiativer, der reducerer klimaaftrykket på fødevarer.
 - Videreformidle workshops og leverandørsamarbejde
 - Udsendelse og opfølgning på MADTAL
- **Kompetencer og netværk**
 - Videreføre og udvikle lokale og selvstyrende netværksgrupper med temaer om fx madspild, grønt indkøb, grønne proteiner mv.
 - Kommunikation og events
 - Indgå i events som Klimahandledag, National madspildsdag.

¹) Madspildet stiger: Minister vil styrke indsatsen med nye redskaber - Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

INDSATSOMRÅDE 2 - FØDEVARER

SAMARBEJDE

Den primære kilde til CO₂e-reduktion kommer fra MSB's køkkener, hvor medarbejdere finder lokale løsninger tæt på borgerne. Arbejdet understøttes af en velfungerende indkøbsaftale og et leverandørsamarbejde med virksomheder, der gør det nemt og attraktivt at vælge gode råvarer. For at realisere målene er MSB afhængig af proaktive virksomheder og gode indkøbsaftaler. Derfor vil MSB indgå i dialog og tæt koordinering omkring indkøbsaftaler i et tværmagistratsligt samarbejde.

OPFØLGNING

Borgmesterens Afdeling laver kvartalsvis opfølgning via MADTAL, som sendes til bosteder, aktivitetstilbud m.m. Desuden følges data for CO₂e-udvikling på fødevarerområdet løbende. Der sendes halvårligt en opfølgning på udledningen fra fødevarer i MSB til relevante forvaltninger.

Kilde: colourbox.dk

INDSAT SOMRÅDE 3 - NØJSOMT FORBRUG

Indsatsområdet *Nøjsomt forbrug* handler om at lave kloge indkøb og udbud samt ændre vores forbrugsadfærd og vaner med hensyn til CO₂e-reduktion. Det handler om at mindske spild, styrke genbrug og få mere ud af det, vi allerede har. Det er sund fornuft både for økonomien og klimaet. Indkøb baseres på dialog og initiativer, der reducerer klimaaftrykket af vores forbrug – både af varer og tjenesteydelser.

Virksomheder er her vigtige medspillere – de leverer varer og tjenesteydelser, som MSB er afhængige af. Derfor vil MSB have fokus på markedsdialog i interne udbud, og MSB vil undersøge muligheden for brug af innovative løsninger til bæredygtighed.

Aarhus Kommune har gennem en årrække arbejdet med nøjsomt forbrug i andre former, herunder fx Plaststrategien og Genbrugsportalen. Desuden er der i indkøbs- og udbudspolitikken særligt fokus på at sidestille økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed. MSB vil arbejde for at sikre tværmagistratsligt samarbejde, der skal understøtte et nøjsomt forbrug i Aarhus Kommune. I takt med ny viden eller markedsudvikling vil vi justere vores handlinger, så de målrettes områder, hvor der effektivt kan reduceres på vores udledning.

MÅL

MSB vil hente 1490 ton CO₂e på nøjsomt forbrug. Dette vil ske ved en bred vifte af indsatser, som beskrives i det følgende. MSB vil iværksætte indsatserne med respekt for kerneopgaven.

INDSATSOMRÅDE 3 - NØJSOMT FORBRUG

INDSATSER

• Udbud

- Der igangsættes initiativer, så MSB's udbud inkluderer fokus på at reducere klimaaftryk. Det kan fx ske ved kravsspecificering, konkurrenceparametre eller tilpasning af sortiment i aftaleperioden. Relevante emner er fx holdbarhed, transport, emballage, bortskaffelses- og genanvendelsesmuligheder.

• Indkøb

- Fremme kendskab til TrueTrade – den kommunale indkøbsportal. Ad denne vej sikres aftaleoverholdelse og kravspecificerede produkter og ydelser – herunder også CO₂e-data.
- Fremme kendskab til delydelsesreglen som motor for bæredygtige indkøb.

• Medicin

- Der igangsættes initiativer til at undersøge, om MSB også kan mindske medicinspild og derved også CO₂e-udledningen.

• Hygiejne- og engangsartikler

- Der igangsættes initiativer til at identificere og potentielt mindske forbrug og derved også CO₂e-udledningen. Fx ved at lære af andre magistratsafdelingers og Region Midtjyllands erfaringer.

• Møder og konferencer

- Vi vil indtænke initiativer som virtuelle møder og på den måde undgå unødige transport, uden at gå på kompromis med vores møde med borgerne.

• Genbrug før nyindkøb

- Der igangsættes initiativer, der kan motivere til øget genbrug i MSB.
- Der igangsættes initiativer, der kan motivere til bæredygtig adfærd ved særlige anledninger.

SAMARBEJDE

For at realisere målet om nøjsomt forbrug er MSB afhængige af at skabe CO₂e-reducerende indkøb. Her er samarbejdet med erhvervslivet, Indkøb og Udbud i BA, , SKI og brancheorganisationer vigtigt.

MSB vil samtidig søge samarbejde med andre magistratsafdelinger, andre kommuner, regioner mv. om deres erfaringer med kampagner og indsatser på CO₂e-reducerende initiativer.

OPFØLGNING

Der sendes halvårligt en opfølgning på udledningen af forbrugsområdet i MSB til relevante forvaltninger.

INDSAT SOMRÅDE 4 - IT OG DIGITALISERING

Indsatsområdet IT og Digitalisering går ud på, at MSB vil integrere klimahensyn i IT-anvendelse og digitalisering. Udviklingen skal ske i tæt samarbejde med Fælles IT og Digitalisering i Borgmesterens Afdeling. Vi skal skabe effektive løsninger og samtidig minimere klimaaftrykket mest muligt. En tilgang er at forlænge levetiden for tablets, telefoner, computere og andet IT-udstyr gennem vedligeholdelse, reparation og opgradering, forebyggelse af skader, genbrug og genanvendelse samt sikre, at digitale ressourcer udnyttes optimalt gennem grøn lagring og frigørelse af lagerplads.

MÅL

MSB havde i 2024 en udledning på 860 ton CO₂e på IT og telefoni. Deraf skal MSB reducere udledning på 180 ton CO₂e i 2030.

INDSATSER

- **Relevant brug af AI og andre energitunge tjenester**
 - MSB har en ambition om at øge anvendelsen af AI og sikre, at værktøjerne bruges klogt og målrettet i vores opgaveløsning. Samtidig vil vi inspirere til at vælge mindre CO₂e-tunge alternativer – fx almindelige søgetjenester – når opgaver kan løses enkelt uden brug af AI.
- **Forebyggelse af skader**
 - Implementere systematisk forebyggelse af skader samt vedligeholdelse og opgradering af tablets, telefoner, computere og andet IT-udstyr.
 - Etablere interne muligheder for genbrug og genanvendelse af IT-udstyr samt sikre, at komponenter som harddiske, kabler og skærme kan anvendes igen
- **Optimering af software**
 - Software skal bruge færre serverressourcer, ved at vi fx rydder op i gamle databaser, fjerner dubletter, samler funktioner og forenkler workflows m.m.
 - Integrere klimakrav om vedvarende energi og energieffektivitet i udbud af software
- **Mindre klimaaftryk fra IT-indkøb**
 - Igangsætte indkøbs- og udbudsinitiativer, der kan reducere klimatryk fra IT, fx markedsdialog, konkurrenceparametre m.m.

SAMARBEJDE

MSB vil samarbejde tværmagistratsligt om at sikre fælles indsatser, der reducerer vores aftryk fra IT-hardware, telefoni og softwarelagring. Samarbejdet med virksomheder bliver også væsentligt for at nå reduktionsmålet.

OPFØLGNING

Vi vil løbende måle og overvåge klimaaftrykket fra digitalisering og IT-drift og på den måde understøtte effektive reduktionsindsatser. Der sendes halvårligt en opfølgning på udledningen fra IT, telefoni og software i MSB til Digitalisering.